

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-09-30
Besvaras senast
2024-10-22

Till statsrådet Anna Tenje (M)

2024/25:62 Barnfattigdom

Den 27 september skrev regeringen i ett pressmeddelande att Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet får ytterligare ett tilläggsdirektiv. Själva direktivet är i skrivande stund inte publicerat, men enligt pressmeddelandet ska utredaren bland annat lägga fram förslag på hur kommunerna kan hindras från att ge behövande försörjningsstöd utöver riksnormen – allt i linje med regeringens önskan om ett bidragstak.

Retoriken är den vanliga. Regeringen målar upp en bild av hur människor i Sverige skär guld med täljkniv när de är beroende av bidrag och hur avsaknaden av arbete är ett val som gjorts eftersom det är så gynnsamt med bidrag. Resonemanget bakom retoriken verkar vara att om fler bara blev lite fattigare skulle de inte längre vara arbetslösa.

Detta står i mycket stark kontrast till civilsamhällets larm om hur barnfattigdomen bitit sig fast och orsakar enorma problem. Under de senaste 25 åren har stöden inom socialförsäkringssystemet urholkats dramatiskt på grund av uteblivna uppräknings. Det gäller barnbidraget, som för att täcka samma behov som 2018 skulle behöva höjas till 1 600 kronor/barn och månad, enligt en beräkning publicerad av Länsförsäkringar den 2 september 2024. Det gäller bostadsbidraget, som i dag bara träffar 4 procent av befolkningen samtidigt som hyrorna skenat, vilket Hyresgästföreningen beskrev redan sommaren 2023. Riksrevisionen konstaterar också i sin utvärderingsrapport att bostadsbidraget numera inte är i närheten av att nå sitt riksdagsbundna bostadspolitiska mål om tillräckligt stora bostäder för hushåll med låga inkomster.

I barnfattighedsrapporten *Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2024*, som publiceras av Hyresgästföreningen, Majblomman, Svenska Röda Korset och Rädda Barnen, framgår att hisnande 42 procent av hushåll med låga inkomster behövt låna pengar för att klara nödvändiga utgifter under de senaste sex månaderna. Låga inkomster innebär i den här undersökningen en hushållsinkomst på 29 500 kronor före skatt för ensamstående. Det kan vara värt att i det sammanhanget nämna att bostadsbidraget börjar trappas av från en inkomst på 12 000 kronor/månad och att det jobbskatteavdrag som regeringen menar ska träffa låginkomsttagare enligt regeringen ger en skattelättnad på 60 kronor/månad vid en månadsinkomst på drygt 16 000 kronor.

Barn i socioekonomiskt utsatta områden far illa i dag. Vi kallar områdena med rätta för politiskt eftersatta områden, för den utsatthet som barnen upplever är följderna av politiska beslut och en underlåtenhet att fatta politiska beslut. Av de svarande i rapporten oroar sig hälften av de ensamstående föräldrarna för sin försörjning de kommande sex månaderna. En tredjedel upplever att barnen oroar sig för familjens ekonomi. Detta kan jämföras med att bara 5 procent av barn i genomsnitt behöver oroa sig för detta.

I gruppen ingår både familjer med försörjningsstöd och familjer med inkomster från arbete. De har drabbats hårt av inflationschocken, och deras problem kvarstår. De som har arbete har genom sina fackförbund i den senaste avtalsrörelsen tagit ett oerhört stort ansvar för att trycka tillbaka inflationen – men när regeringen nu vill stimulera konsumtionen för att bryta lågkonjunkturen går pengarna till de allra rikaste, trots att priserna på nödvändiga inköp som mat och kläder är fortsatt mycket höga. Att regeringen slår sig för bröstet för 60 kronor i skattesänkning för en familj som måste låna till hyran är ett direkt hån när miljarderna samtidigt regnar över höginkomsttagare.

Familjerna med svag ekonomi är familjer som redan lever utsatta för kriminalitet, för rekrytering till gängen, i trångboddhet och med svårigheter att sätta mat på bordet eller att köpa mensskydd i slutet på månaden. Det är familjer som tvingas trösta barnen i deras oro för vräkning samtidigt som föräldrarna hanterar sin egen oro. Samtidigt vittnar civilsamhället om hur köerna till akut bostad blir allt längre, om hur allt fler barnfamiljer ansöker om medlemskap i initiativ som Matmissionen samt om att vräkningarna av barnfamiljer ökar. Barnfattigdomen är ett stort och mycket allvarligt problem i Sverige, men regeringen lämnar ungarna åt sitt öde i budgetpropositionen.

Familjer med låga inkomster är i dag hårt klämda mellan effekterna av skenande matpriser, stora hyreshöjningar, lågkonjunktur, urgröpta stödsystem och av att ständigt misstänkliggöras av politiker, med regeringen i spetsen.

Vi önskar alla att fler ska få en självständig, tillräcklig inkomst. Vi vill alla att fler barn ska växa upp trygga och mätta och klara sin skolgång. Men det är hög tid att tala klarspråk:

Att ha ett heltidsarbete är i dag inte en garanti för ett hushåll att klara nödvändiga utgifter. Och hårdast av alla drabbas barnen.

Min fråga till statsrådet Anna Tenje är därför:

Vilka åtgärder planerar statsrådet och regeringen att vidta för att bryta den utbredda barnfattigdomen i Sverige?

.....

Märta Stenevi (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann